

Бович-Углер Л.Ю.

**ПРОЕКТУВАННЯ
ОДЯГУ**

Частина II

Косівський інститут
прикладного та декоративного мистецтва
Львівської національної академії мистецтв

Кафедра «Дизайн»

Бович-Углер Л.Ю.

ПРОЕКТУВАННЯ
ОДЯГУ Частина II

КОСІВ 2019

Косівський інститут прикладного та декоративного мистецтва
Львівської національної академії мистецтв

Кафедра «Дизайн»

Навчальне видання

Бович-Углер Л. Ю.

ПРОЕКТУВАННЯ ОДЯГУ: Навчальний посібник. Частина II – Косів: 2019. – 96 с.

Рекомендовано до друку Вченою радою Львівської національної академії мистецтв
протокол №1 від 29.09.2017 р.

Рецензенти:

Тканко З. О. – кандидат мистецтвознавства, професор.

Юрчишин Г. М. – директор КІПДМ ЛНАМ, заслужений архітектор України, кандидат
архітектури, член-кореспондент УАА.

Малиновський В. І. – кандидат технічних наук, доцент, заслужений працівник культури України.

Навчальний посібник укладений відповідно до вимог освітньо-професійної підготовки бакалаврів спеціальності 022 «Дизайн» та спрямований на формування фахових знань, асоціативного мислення, розвиток кваліфікаційних навичок майбутнього спеціаліста у сфері дизайну одягу. В ньому систематизовано основні методи використання джерела натхнення в проектній діяльності та формуванні концепції творчих колекцій. Розглянуті принципи комбінаторики та евристики у сучасному проектуванні, а також наведені основні аспекти класифікації одягу за призначенням та способом носіння.

Посібник «Проектування одягу» спрямований на творче використання народної спадщини як об'єкта натхнення у створенні сучасних моделей. Мета видання – це надати можливість кожному студенту виявити свій талант у проектній діяльності та здатність виробити індивідуальні методи організації роботи щодо вирішення поставлених перед ним завдань у межах сучасної культури.

Посібник широко ілюстрований численними курсовими та дипломними роботами студентів відділу «Дизайн костюма» КІПДМ ЛНАМ. Видання призначене для студентів вищих та середніх навчальних закладів художнього напрямку.

ЗМІСТ

ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1 ІДЕЙНО-ТВОРЧІ ОСНОВИ ПРОЕКТУВАННЯ ОДЯГУ	7
1.1. Джерело натхнення в дизайні одягу	10
1.2. Особливості використання першоджерела	10
РОЗДІЛ 2 ЕТНОМОДА	34
2.1. Народний стрій – як джерело творчості	34
2.2. Засоби проектування етностилю	36
РОЗДІЛ 3 МЕТОДИ ПРОЕКТУВАННЯ ОДЯГУ	43
3.1. Засоби комбінаторики в проектуванні	43
3.2. Евристичні методи в дизайні одягу	46
РОЗДІЛ 4 КЛАСИФІКАЦІЯ ОДЯГУ	53
4.1. Формування концепції творчої колекції	53
4.2. Класифікація одягу за призначенням	55
Список використаних джерел	91
Список рекомендованої літератури	91
Термінологічний словник	93

мислення студента, а також формують його фаховий рівень. У роботі використовуються ілюстративний матеріал – курсові та дипломні роботи студентів відділу «Дизайн костюма» КІПДМ ЛНАМ, за які висловлюємо особливу подяку.

Матеріали видання є цінними для студентів вищих та середніх навчальних закладів художнього напрямку, а також можуть бути корисними для викладачів-дизайнерів у навчальному процесі під час надання професійно-кваліфікаційних знань певних дисциплін.

а)

б)

Рис. 1. Образне рішення фігури людини за мотивами архітектури.
Вик. студенти III-го к.: а) Остап'юк І., б) Кендзьор Х.

Розділ 1

ІДЕЙНО-ТВОРЧІ ОСНОВИ ПРОЕКТУВАННЯ ОДЯГУ

Мета: ознайомитися з прийомами та методами творчої роботи дизайнера з джерелом натхнення; оволодіти особливостями вибору об'єкта творчості; опанувати основні напрями проектування одягу відповідно до обраного першоджерела.

1.1. Джерело натхнення в дизайні одягу

Джерело натхнення для дизайнера одягу сьогодні є першочерговим етапом у процесі проектування одягу. Саме об'єкт творчості виступає основним і визначальним аспектом у формуванні стильових, формотворчих, образно-емоційних характеристик костюма. Проектувати одяговий виріб можна інтуїтивно, на емоційних засадах, натомість професійний дизайнер повинен вміти працювати методично, грамотно, ставлячи перед собою конкретні завдання та цілі, вибираючи правильні конструктивні методи роботи. Тому з'явилася необхідність розібратися в прийомах і методах творчої роботи дизайнера одягу з джерелом натхнення. Загальноприйнятої теорії щодо опрацювання об'єкта творчості в дизайні не існує, але наявність першоджерела є визначальним у процесі розробки творчих колекцій одягу.

Особливості вибору джерела натхнення залежать від знань і досвіду, здібностей і смаку, психологічного та емоційного сприйняття митця навколишньої дійсності. Дизайнер одягу повинен відрізнитися надзвичайною чутливістю, допитливістю та розвинутим аналітичним мисленням. Як правило, при створенні колекції одягу творчими джерелами можуть виступати будь-які явища [1].

Джерело натхнення – це явище природне або матеріально культурне. Дослідження та аналіз джерела творчості – це перший важливий етап у проектуванні колекції одягу. Творчими джерелами при створенні колекції одягу можуть виступати будь-які явища природного походження (пори року, мороз, вітер, повітря, дощ, день, ніч тощо), різноманітні елементи природного середовища (тварини, птахи, рослини), події, напрямки мистецтва (музика, театр, кіно, література, живопис, архітектура тощо), предмети декоративно-вжиткового мистецтва, етнічні мотиви, історичний і національний костюм, відчуття та емоції (радість, смуток, час, простір тощо) та багато

конструктивними, декоративними лініями, фактурами – все це повинен враховувати дизайнер при роботі з уявним джерелом творчості [4].

5. Якщо джерелом натхнення обирається об'єкт з яскраво вираженими характерними ознаками (формою, пропорційністю, пластикою, колоритом, фактурою тощо), то це дозволить досягти певної художньої образності колекції й пластичної виразності дизайнерського проекту. Якщо об'єкт творчості багатогранний і складається з різних складноорганізованих частин, то в процесі роботи необхідний скрупульозний аналіз і відбір найхарактерніших його ознак. Тобто, коли в процесі проектування передбачається існування декількох джерел творчості, а саме поєднання найцікавіших чинників кожного з них у єдиній проектній розробці, у такому разі можуть використовуватися різні методи й прийоми дослідження і трансформації джерела натхнення. Але саме цей аспект вимагає від дизайнера максимум знань, навиків і передбачення перспективних тенденцій моди. Необхідне відчуття смаку і міри, щоб у цілісній композиції професійно поєднати різні об'єкти творчості, і підпорядкувати їх єдиному концептуальному і формотворчому задуму. Завдяки цьому дизайнер може досягнути асоціативних вражень та художньо-образного рішення костюма.

Якщо проаналізувати роботу з джерелом натхнення за вищенаведеними категоріями, то можна зробити наступні висновки. Отже, у першому випадку дизайнерові необхідне джерело, оскільки воно є основою існування конкретної форми і конструкції. Тут використовується метод аналізу, що вимагає від дизайнера елементарних професійних знань. Коли джерело є прообразом форми, то використовується метод трансформації і комбінаторики. Від дизайнера вимагається асоціативно-конструктивне бачення. Складніша ситуація, коли об'єкт творчості диктує форму, конструкцію, фактуру, декор, образність, тоді художникові потрібно тільки аналітично вичленувати головне і комбінаторними методами перерозподілити акценти. Таке багатогранне застосування джерела натхнення та засобів його використання у проектуванні сприяє розвитку в студентів евристичного методу сприйняття дійсності й уміння помічати навколо себе те, що може надихнути на творчу роботу [4].

Питання для самоконтролю

1. Визначення поняття «джерело натхнення».
2. Значення джерела творчості в дизайні одягу.
3. Основні методи та прийоми творчої роботи з джерелом натхнення.
4. Напрями об'єктів творчості, які застосовуються в дизайні.
5. Основні аспекти використання джерела в проектуванні одягу.
6. Послідовність процесу проектування колекції одягу за джерелом творчості.
7. Особливості створення одягу за історичним костюмом.
8. Асоціативні методи роботи з уявним джерелом.
9. Характерні ознаки вінтажного стилю одягу.

Рис. 1.1. Образне рішення фігури людини за мотивами кераміки (триптих). Вик. студентка IV-го к. Кендзьор Х.

а)

б)

в)

г)

Рис. 1.9. Джерело творчості (історичний костюм періоду трипілля): а) – копія джерела, б), в) – технічний аналіз джерела, г) – структурний аналіз джерела. Вик. студентка IV-го к. Кендзьор Х.

Рис. 1.10. Творчі ескізи колекцій святкового одягу за мотивами трипілля. Вик. студентка IV-го к. Кендзьор Х.

Рис. 1.11. Колекція святкового одягу за мотивами трипілля «Венера». Вик. студентка IV-го к. Кендзьор Х.

а) б)

в)
Рис. 1.21. Джерело творчості (історичний костюм періоду козаччини): а) – копія джерела, б) – структурний аналіз джерела, в) – технічний аналіз джерела. Вик. студентка IV-го к. Ільницька Л.

Рис. 1.22. – 1.23. Творчі ескізи колекцій сценічного одягу за мотивами козаччини. Вик. студентка IV-го к. Ільницька Л.

Рис. 1.23.

Рис. 1.24. Колекція сценічного одягу за історичним костюмом козаччини. Вик. студентка IV-го к. Ільницька Л.

Рис. 3.7. Художньо-образне рішення фігури людини в одязі за мотивами Гуцульщини (триптих). Вик. студентка IV-го к. Дзьомбак Х.

Рис. 3.8. Художньо-образне рішення фігури людини в одязі «Вертер» (триптих). Вик. студентка IV-го к. Ілюк І.

Розділ 4 КЛАСИФІКАЦІЯ ОДЯГУ

Мета: навчитися грамотно сформувати творчу концепцію колекції одягу, використовуючи різні художні засоби та принципи проектування; оволодіти теоретичними знаннями основних категорій класифікації одягу за призначенням та способом носіння.

4.1. Формування концепції творчої колекції

Одяг являється одним з елементів матеріальної культури людства. Зміна форм одягу відбувається на кожному історичному етапі розвитку людського суспільства. Він відображає вимоги суспільного устрою, розвитку техніки, економіки, а також своєрідності національної культури, особливості побуту, художні смаки та традиції народу. За класифікацією сучасний одяг поділяється на асортиментні групи в залежності від наступних факторів: статі, віку, методу виготовлення, сезону, призначення, стилю. *Асортиментною групою* називають ряд промислових одягових виробів одного призначення.

Дизайн одягу – це проектування одягу як одиничного виробу, так і комплектів, ансамблів та колекцій. *Колекція* (від лат. – збирання) – це систематизоване об'єднання будь-яких однорідних предметів, що представляють науковий, історичний або художній інтерес. Колекція одягу в дизайні – серія моделей певного призначення, побудованих на основі єдиного стилю, базової форми, образного й композиційного рішення, а також об'єднаних єдиною авторською концепцією. У колекції кожен костюм композиційно завершений і досконалий у своєму вираженні. У свою чергу, колекція, що складається з комплектів, виступає єдиною гармонійною системою, в якій кожен елемент взаємопов'язаний один з одним. Вони об'єднані спільною ідеєю, тематикою та розкривають емоційну виразність художнього образу колекції в цілому відповідно до джерела творчості [6].

Найважливішою характерною ознакою цієї структури є цілісність, що відрізняє її від простого механічного збору різнорідних моделей одягу в одну групу, проте колекція не є поєднання однакових або схожих одягових виробів. Цікаве конструктивне чи декоративне рішення повинно проявлятися у кожній наступній речі в новому звучанні.

Рис. 4.7. Тенденції моди верхнього одягу.
Вик. студентка V-го к. Гриців П.

Рис. 4.8. Джерело творчості (верхній одяг Гуцульщини): а) – копія джерела, б) – структурний аналіз джерела, в) – технічний аналіз джерела.
Вик. студентка V-го к. Гриців П.

Рис. 4.9. Колекція верхнього одягу «Десять там на полонині».
Вик. студентка V-го к. Гриців П.

Рис. 4.10. Колекція верхнього одягу «На схилах Карпат» за мотивами гуцульського сардака.
Вик. студентка V-го к. Петрук І.

Рис. 4.12. Колекція верхнього молодіжного одягу «Мамина лустина»
Вик. студентка V-го к. Карлюк Т.

Рис. 4.11. Колекція верхнього одягу «Коляд коляд-колядниця»
Вик. студентка V-го к. Лутчак Х.

Рис. 4.13. Дипломний проєкт колекції верхнього одягу «Просочилась осінь по краплині».
Дипломник: Гереджук Н.
Керівники: Бович-Углер Л., Гуцуляк О.

Навчальне видання

Бович-Углер Людмила Юріївна

ПРОЕКТУВАННЯ ОДЯГУ

Частина II

Навчальний посібник

Коректор Козар Людмила Степанівна

Комп'ютерна верстка та дизайн Сербенюк Юлія Сергіївна,

Липка Оксана Остапівна

Андрейканіч Андрій Іванович

На обкладинці використана графічна робота
студентки III-го к. Мануляк Вікторії